

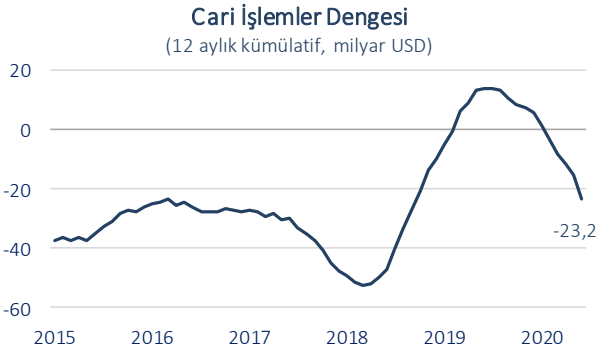

Ağustos'ta dış ticaret açığı hızlı genişledi.

TÜİK verilerine göre Ağustos ayında ihracat hacmi geçen yılın aynı ayına kıyasla %5,7 azalarak 12,5 milyar USD olurken, ithalat %20,4 artarak 18,7 milyar USD düzeyine çıktı. Böylece, dış ticaret açığı yıllık bazda %168 genişleyerek 6,3 milyar USD ile Mayıs 2018'den bu yana en yüksek seviyesinde gerçekleşti. Ocak-Ağustos 2020 döneminde ise ihracat ve ithalat hacminin sırasıyla %12,9 ve %1,2 daraldığı izlendi. Bu dönemde dış ticaret açığı yıllık bazda %70 genişledi. İhracatın ithalatı karşılama oranı 2019'daki %85,8 seviyesinden %75,6'ya geriledi.

Cari denge Ağustos'ta 4,6 milyar USD açık verdi.

Geçtiğimiz yıl Ağustos ayında 3,3 milyar USD fazla veren cari denge bu yılın aynı ayında 4,6 milyar USD açık verdi. Bu gelişmede, dış ticaret açığındaki hızlı genişleme ile taşımacılık ve seyahat gelirindeki azalışa bağlı olarak net hizmet gelirlerinin geçen yılın aynı ayına göre 4,6 milyar USD gerilemesi etkili oldu. 12 aylık kümülatif verilere göre cari açık Ağustos'ta 23,2 milyar USD düzeyinde gerçekleşti.

Doğrudan yatırımlar...

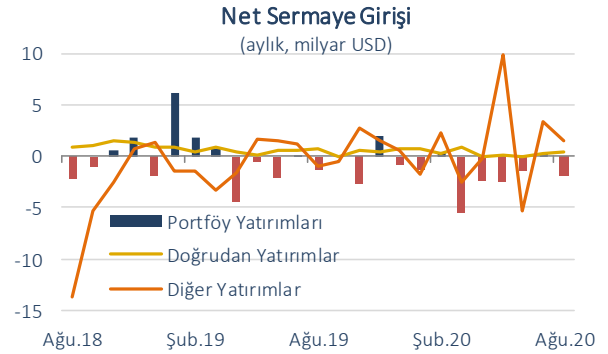
Ağustos ayında yurt dışı yerleşiklerin yurt içinde gerçekleştirdikleri doğrudan yatırımlar kaleminde 374 milyon USD net sermaye girişi kaydedildi. Bu dönemde

sermaye yatırımlarındaki 232 milyon USD tutarındaki girişin 97 milyon USD'si toptan ve perakende ticaret sektöründe gerçekleşti.

Portföy yatırımlarında net çıkış...

Temmuz ayında 254 milyon USD giriş yaşanan portföy yatırımlarında Ağustos'ta 2 milyar USD tutarında çıkış kaydedildi. Yurt dışı yerleşikler hisse senedi ve DİBS piyasalarında sırasıyla 1 milyar USD ve 502 milyon USD tutarında net satış gerçekleştirdi.

Temmuz ayında 3,4 milyar USD net girişin ardından diğer yatırımlar kaleminde Ağustos ayında da 1,5 milyar USD net giriş kaydedildi. Bu dönemde yurt içi bankaların yurt dışı muhabirlerindeki efektif ve mevduat varlıkları 2 milyar USD artarken, yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatında 2,3 milyar USD'lik artış gözlemlendi. Ağustos ayında bankacılık sektörü yurt dışından sağlanan kredilerde kısa ve uzun vadede toplamda net 100 milyon USD geri ödeme yaptı. Bu dönemde, genel hükümet ve diğer sektörler de uzun vadede sırasıyla 62 milyon USD ve 774 milyon USD net geri ödeme gerçekleştirdi. Böylece, Ağustos ayı itibarıyla 12 aylık kümülatif bazda uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %79, diğer sektörlerde %70 oldu.

Türkiye'ye Net Sermaye Girişleri

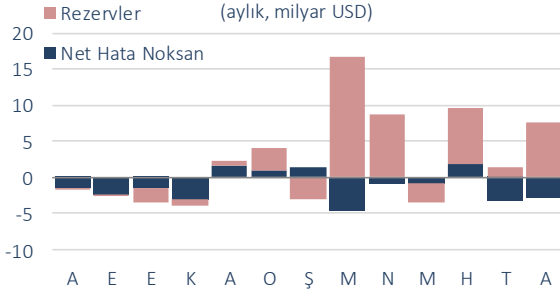
	12 aylık kümülatif veriler (milyon USD)		Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2019	Ağustos 2020	Aralık 2019	Ağustos 2020
Cari İşlemler Dengesi	8.561	-23.203	58,6	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	-2.237	-13.696	-	-
-Doğrudan Yatırımlar	6.130	4.296	42,0	8,2
-Portföy Yatırımları	-1.260	-15.953	-	-
-Diğer Yatırımlar	-127	11.469	-	21,8
-Diğer	34	-37	0,2	-
Net Hata ve Noksan	-7.014	-13.471	-	-
Rezervler⁽¹⁾	-6.324	36.899	-	70,1

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

Rezerv varlıklar Ağustos'ta 7,6 milyar USD azaldı.

Temmuz ayında 1,3 milyar USD azalan rezerv varlıklar Ağustos ayında da 7,6 milyar USD geriledi. Böylece, yılın ilk 8 ayında rezerv varlıklardaki azalış 39 milyar USD'ye yükseldi. Ağustos ayında net hata ve noksan kaleminde de 2,8 milyar USD tutarında sermaye çıkışı yaşandı.

Rezervler ve Net Hata Noksanın Cari Açığın Finansmanına Katkısı**Beklentiler...**

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, Eylül ayında ihracat yıllık bazda %4,8 artarak 16 milyar USD olurken, ithalat %23,3 ile hızlı artarak 20,9 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, bu dönemde dış ticaret açığı %193 genişledi. Dış ticaret açığındaki genişleme eğilimi yanında küresel bazda hız kesmeyen virüs salgınının turizm gelirleri üzerindeki etkisi cari denge üzerinde baskı yaratmaya devam ediyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Ağustos 2020	Ocak - Ağustos 2019	Ocak - Ağustos 2020	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-4.631	5.299	-26.465	-	-23.203
Dış Ticaret Dengesi	-5.347	-10.649	-25.599	140,4	-31.597
Hizmetler Dengesi	1.179	23.835	5.144	-78,4	18.357
Seyahat (net)	1.095	16.323	4.146	-74,6	13.542
Birincil Gelir Dengesi	-570	-8.259	-5.948	-28,0	-10.503
İkincil Gelir Dengesi	107	372	-62	-	540
Sermaye Hesabı	-9	44	-27	-	-37
Finans Hesabı	-7.485	3.780	-34.512	-	-36.711
Doğrudan Yatırımlar (net)	-374	-4.528	-2.694	-40,5	-4.296
Portföy Yatırımları (net)	1.973	-347	14.346	-	15.953
Net Varlık Edinimi	717	3.948	-1.056	-	-350
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.256	4.295	-15.402	-	-16.303
Hisse Senetleri	-1.007	434	-5.444	-	-5.472
Borç Senetleri	-249	3.861	-9.958	-	-10.831
Diğer Yatırımlar (net)	-1.482	4.435	-7.161	-	-11.469
Efektif ve Mevduatlar	-784	3.011	-14.012	-	-21.529
Net Varlık Edinimi	1.994	10.168	3.348	-67,1	1.002
Net Yükümlülük Oluşumu	2.778	7.157	17.360	142,6	22.531
Merkez Bankası	381	526	12.154	2.210,6	14.123
Bankalar	2.397	6.631	5.206	-21,5	8.408
Yurt Dışı Bankalar	2.288	3.797	3.893	2,5	6.331
Yabancı Para	893	3.506	-692	-	1.603
Türk Lirası	1.395	291	4.585	1.475,6	4.728
Yurt Dışı Kişiler	109	2.834	1.313	-53,7	2.077
Krediler	775	10.815	8.511	-21,3	15.703
Net Varlık Edinimi	-161	-75	-363	384,0	80
Net Yükümlülük Oluşumu	-936	-10.890	-8.874	-18,5	-15.623
Bankacılık Sektörü	-100	-8.214	-3.805	-53,7	-6.925
Bankacılık Dışı Sektörler	-774	-1.815	-4.638	155,5	-8.208
Ticari Krediler	-1.464	-9.349	-1.641	-82,4	-5.706
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-9	-42	-19	-54,8	63
Rezerv Varlıklar (net)	-7.602	4.220	-39.003	-	-36.899
Net Hata ve Noksan	-2.845	-1.563	-8.020	413,1	-13.471

Kaynak: TCMB, Ticaret Bakanlığı, Datastream

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Gamze Can
Uzman
gamze.can@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

İlker Şahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

İlkim Bengisu Tuncer
Uzman Yardımcısı
bengisu.tuncer@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.